

Vážení návštěvníci, Obecní úřad Brloh a Správa Chráněné krajinné oblasti Blanský les Vás zvou k návštěvě naučné stezky, která Vás seznámí s přírodním a kulturním bohatstvím Brložska. Na trase dlouhé 7,2 km můžete navštívit řadu zajímavých míst, seznámit se s životem zdejší krajiny i s překvapivě bohatou a někdy i tajemnou historií jejího osídlování. Naučná stezka, vybudovaná za finančního přispění Phare CBC roku 2001, má 16 zastavení.

Ochranu přírody a krajiny zde zabezpečuje Správa Chráněné krajinné oblasti Blanský les se sídlem ve Vyšném u Českého Krumlova.

Letecký pohled do Křemžské kotliny, v popředí Brloh

Brložsko

Brložsko je kopcovitá krajina na severozápadním okraji Křemžské kotliny, na úpatí vrchů Bulový (953 m n.m.) a Buglata (832 m n.m.). Vyznačuje se působivými výhledy do okolí, jehož horizonty lemují zalesněné hřebeny Blanského lesa.

Pohled na Brloh, Kleť, Hřibový vrch a Bulový (zleva)

ZASTAVENÍ 1

Zastavení 1. OBEC BRLOH

Brloh je skryt mezi kopci Stráž, Kněžský vrch, Zámek a Stržišek. První písemná zmínka o něm pochází z r. 1310. Původní uspořádání vesnice spočívá ve dvou protilehlých obloukových frontách usedlostí, které tvořily dlouhou návěs, sledující tok Křemžského potoka. Na jihovýchodním konci obce stával mlýn. Zbytky štítových průčelí v severní části návsi jsou dokladem lidové architektury původních usedlostí. V obci je základní a mateřská škola, zdravotní středisko, dům s pečovatelskou službou, obchod, řeznictví a dvě restaurace. V roce 2001 žilo v Brlohu 779 obyvatel.

Brloh, v pozadí Kleť

Zastavení 2. KŘEMŽSKÝ POTOK

Křemžský potok pramení na úbočí hory Chlum u osady Markov v nadmořské výšce 950 m. Podle míst, jimiž protéká, nese také jména Markovský, Rybářský, Dobročkovský a Brložský. Je dlouhý 30 km a ústí do Vltavy pod Divčím Kamenem. Povodí má rozlohu 126 km². Je domovem řady živočichů, silně ohrožené vydry říční a kriticky ohrožených druhů perlorodky říční a mihule potoční. V úseku mezi Brlohem a Červeným Mlýnem byl tok nevhodně regulován a zbaven tak života.

Křemžský potok u Cvrčkova mlýna

ZASTAVENÍ 2

ZASTAVENÍ 3

Zastavení 3. BŘEHOVÉ POROSTY, VLHKÉ LOUKY

Vývoj břehových porostů a vlhkých luk ovlivnila lidská činnost v povodí. V nivě je nadbytek živin, splavených z polí a hnojených luk na odlesněných svazích. Stromové patro břehových porostů tvoří olše lepkavá a vrba křehká, v keřovém patře je hojná střemcha hroznatá a vrba popelavá; v bylinném patře se vyskytuje ohrožený oměj pestrý. Vlhké louky byly dříve druhově bohaté, v nedávné minulosti byly z velké části poškozeny odvodněním, nebo již nejsou koseny. I dnes v nich však můžeme nalézt chráněný prstnatec májový.

Oměj pestrý

Zastavení 4. STOJATÉ VODY

Uměle vytvořeným prostředím jsou rybníky. Zadržují vodu a jsou-li správně obhospodařovány, poskytují útočiště mnoha druhům rostlin a živočichů, jež by jinak po odvodnění tůní a mokřadů z krajiny zcela vymizely. Hrozbou života rybníků je přehnojování, jehož důsledkem je nedostatek kyslíku ve vodě a rozvoj tzv. vodního květu, tvořeného různými druhy řas a sinic. Nebezpečím pro pobřežní společenstva je i vyhrnování břehů, které vytváří nevhodně strmé břehy, ničí jejich přirozenou zonaci a vede k jejich zaplevelení.

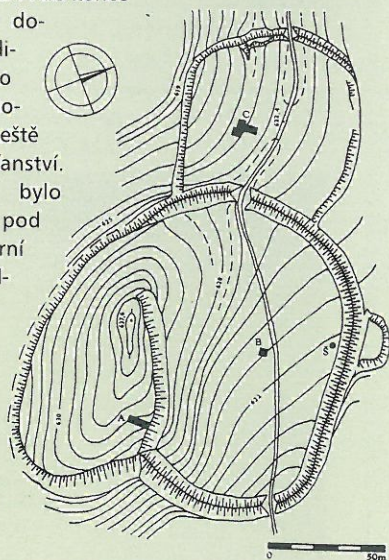

Ropucha obecná

ZASTAVENÍ 4

Zastavení 5. HRADIŠTĚ U ONDŘEJE

Raný středověk začal na území České republiky v první polovině 6. století n.l. příchodem Slovanů. Do jižních Čech pronikli asi až v 7. století. Epochu od 7. do konce 12. stol. nazýváme dobou hradištní. Hradiště U Ondřeje bylo vybudováno na přelomu 8. a 9. století, ještě před přijetím křesťanství. Centrem hradiště bylo návrší (akropole), pod kterým se na severní straně rozkládalo osídlení chráněné valem. Hlavní vstup byl na západní straně, kde bylo vybudováno předhradí opevněné valem. Hradiště zaniklo při požáru v druhé polovině 9. století.

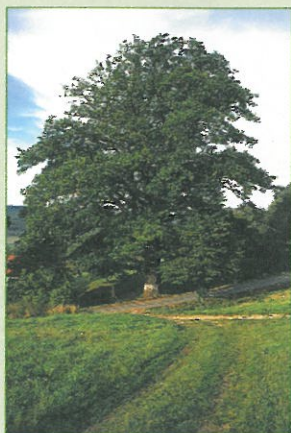
Plán hradiště u Ondřeje

Zastavení 6. DUBOVÁ ALEJ

Aleje jsou cenným prvkem v krajině, jíž dodávají příjemný ráz a krásu. Jsou útočištěm vzácných druhů hmyzu a domovem ptáků i netopýřů. Aleje spolu s cestami vytvářejí linie, jimiž se některé druhy mohou v krajině šířit. Kostrou aleje, dlouhé 1000 m, je 87 dubů letních, z nich 26 je starých 100 - 120 let. Menší počet jsou zastoupeny i jasan ztepilý, javor mléč, javor klen, bříza bradavičnatá, třešeň ptačí a topol osika.

Borka dubu letního

Dub letní

Zastavení 7. REVITALIZACE KŘEMŽSKÉ KOTLINY

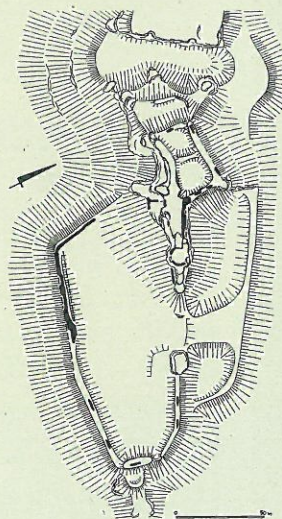
Křemžskou kotlinu lidé ovlivňovali po staletí. V druhé polovině 20. století však intenzita zásahů do krajiny neobyčejně vzrostla. Byla zcelována pole, přičemž zanikaly meze a remízky, došlo k rozsáhlému odvodňování luk a prameniští i k napřímení vodních toků, které byly často spoutány do betonových koryt. Tyto negativní zásahy si zaslouží postupnou nápravu - revitalizaci, která znamená obnovu základních funkcí krajiny.

Letecký pohled do Křemžské kotliny

Zastavení 8. HRAD KUGLVEIT

Název hradu Kuglveit, Kuklvejt či Kuklov vznikl podle kuželovitého kopce, tvarem připomínajícího mnišskou kápi. Hrad byl vybudován v polovině 14. století Dětrichem z Portic, kancléřem Karla IV., na granulitovém ostrohu nad Dobročkovským (Křemžským) potokem. Měl být opěrným místem územních nároků vyšehradské kapituly proti zlatokorunskému klášteru. Později přešel do majetku krále a v r.1395 byl Jindřichem z Rožmberka dobyt a vyvrácen. Postaven byl ve dvou úrovních: na horní, na vrcholu skály, stál palác a hláska, zatímco v dolní, o 20 m níže, bylo nádvoří, obehnané hradbou.

Náčrt zbytků hradu Kuglveit

Zastavení 9. KLÁŠTER KUKLOV

Původní osada s farním kostelem sv. Ondřeje vznikla u středověkého hradu Kuglveit a po jeho zničení zpusťla. Roku 1495 povolil Petr a Oldřich z Rožmberka Kongregaci poustevníků sv. Františka z Pauly (paulánům) založit zde klášter. Konvent zanikl již počátkem 16. stol. Klášterní kostel nebyl dostavěn, zachované zbytky pravděpodobně představují kněžiště zamýšleného trojlodí. Roku 1528 tu Rožmberkové zřídili pivovar, později panský dvůr. V roce 1965 na tomto romantickém i tajemném místě natáčel režisér F. Vlácil historický film Údolí včel.

Klášter Kuklov

Zastavení 10. KULTURNÍ KRAJINA

Přechodem od sběračství a lovu k pastvě a zemědělství začali lidé postupně kácet lesy, které původně pokrývaly krajinu. Vznikala tak kulturní krajina, která poskytovala zpočátku rozmanité podmínky pro existenci různých společenstev a život řady druhů rostlin i živočichů. Biodiverzita, tedy druhová rozmanitost, byla v té době značně vysoká. V krajině se projevila ovšem i průmyslová revoluce - od 19. století biodiverzita klesá, a tím je narušena i ekologická stabilita krajiny. Změny v krajině se nejvíce dotkly luk a pastvin, tedy společenstev, vzniklých teprve po odlesnění. Část trvalých travních porostů byla rozorána, část převedena na intenzivní kultury s malým počtem druhů.

Zvonečník černý

Text: Radek Janák, Leoš Lippl, Jaromír Mertlík,
Vojtěch Storm, Oldřich Syrovátka, Filip Šipan, Alena Vydrová

Redakce: Jan Flašar

Foto: Jan Flašar, Radek Janák, Libor Sváček,
Alena Vydrová, Jaromír Zumr

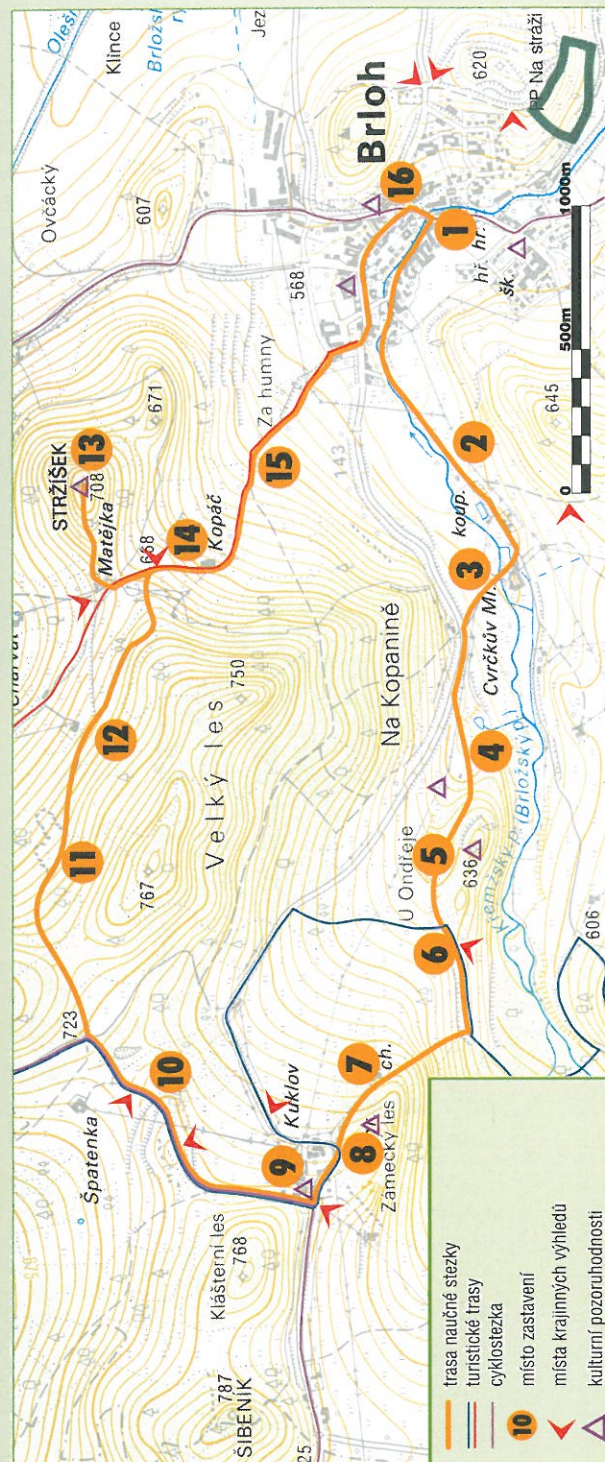
Grafická úprava a tisk: GAFA studio, Český Krumlov

Vydala Obec Brloh ve spolupráci
se Správou Chráněné krajinné oblasti Blanský les
a Stranou zelených ve Freistadtu

Tento projekt je spolufinancován
z programu Evropské unie Phare CBC

TRASA STEZKY

ZASTAVENÍ 11

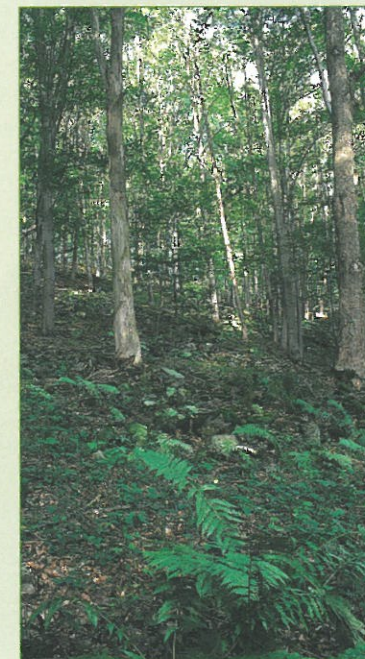
Zastavení 11. ŽIVOČICHOVÉ

V bučinách na Brložsku žije srnec obecný, prase divoké, občas se sem zatoulá i rys ostrovid. K nejtypičtějším ptákům patří pěnkava obecná, budníček lesní a červenka obecná, z dravců je nejhojnější káně lesní, vzácnější jsou včelojed lesní a krahulec obecný. Z ohrožených druhů žije v bučinách Blanského lesa holub douphák. Za jarní noci lze zaslechnout i tajemné houkání vzácného sýce rousného. Význační zástupci hmyzu jsou martináček bukový a roháček bukový.

Holub douphák

Zastavení 12. LES

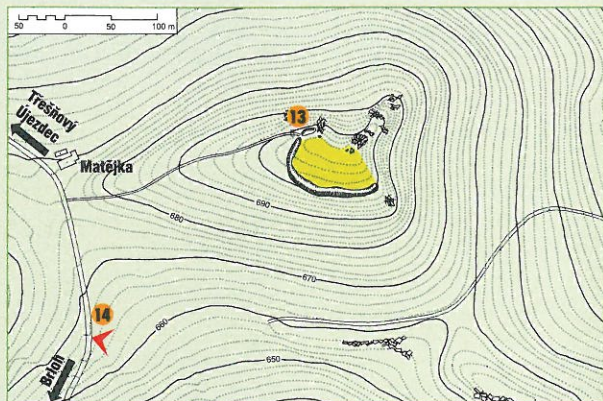
Květnaté bučiny a suťové lesy na svazích Blanského lesa patří k nejcennějším prvkům chráněné krajinné oblasti. Buk lesní se tu vyskytuje spolu s jedlí bělokorou, jilmem horským a javorem klemem. Přirozené smíšené porosty tvoří základ přírodních rezervací Jaronínská bučina, Malá skála, Ptačí stěna a Vysoká Běta.

PR Jaronínská bučina

ZASTAVENÍ 12

Zastavení 13. HRADIŠTĚ NA VRCHU STRŽÍŠEK

Vrch Stržíšek se vypíná do výšky 170 m nad Křemžskou kotlinou. Hradiště z pozdní doby halštatské až časně doby laténské (5. století př. n. l.) bylo objeveno v roce 2000. Jde o jednoduše opevněné návrší o rozloze 0,45 ha. Na severní straně se opírá o skalní výchozy, zbytek je uzavřen okrouhlým valem. Hradiště zřejmě sloužilo jako útočiště okolních osad v případě ohrožení a zaniklo asi nenásilnou cestou počátkem 4. století př.n.l.

Zaměření hradiště na Stržíšku

Zastavení 14. CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST BLANSKÝ LES

Chráněná krajinná oblast Blanský les byla vyhlášena v r.1990 a má rozlohu 212 km². V původním výhledu do krajiny dominuje masiv Blanského lesa s vrcholem Kleti (1084,2 m.n.m.). Na severu Křemžskou kotlinu uzavírá skupina Kluku (740 m.n.m.), na západě Hřibový vrch, Albertov a Bulový. V kotlině vyniká homole Otmaně a Chlumečského vrchu. V CHKO je vyhlášena 1 národní přírodní rezervace, 9 přírodních rezervací a 7 přírodních památek

Pohled do Křemžské kotliny, v pozadí Klet

Zastavení 15. MEZE V KRAJINĚ

Významným prvkem v krajině jsou meze. Vznikaly převážně jako hranice pozemků. Při deštích a tání sněhu zpomalují odtok vody, umožňují její lepší vsakování, brání odnosu půdy. Jsou útočištěm různých druhů živočichů a rostlin, které v zemědělské krajině jinde nemohou přežít a jsou důležitým krajinnotvorným prvkem.

Zachovalé meze mezi Sedmi chalupami a Jaronínem

Zastavení 16. KOSTEL SV. APOŠTOLŮ ŠIMONA A JUDY

Roku 1340 zde založil Petr z Rožmberka gotický farní kostel sv. Maří Magdaleny. V letech 1697 až 1704 byl přestavěn a rozšířen s využitím původní věže a štítu. Změněno bylo i původní zasvěcení. Stavitelem byl Giovanni Canevale, pocházející ze známé stavitelské rodiny z Lombardie.

Kostel sv. apoštolů Šimona a Judy

PRŮVODCE PŘÍRODNÍ A HISTORICKOU NAUČNOU STEZKOU BRLOŽSKO

ZASTAVENÍ 13

ZASTAVENÍ 14

ZASTAVENÍ 15

ZASTAVENÍ 16

CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST BLANSKÝ LES